

REPUBLIKA SLOVENIJA

INFORMACIJSKI
POOBLAŠČENEC

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 230 9730

www.ip-rs.si

gp.ip@ip-rs.si

Številka: 07122-1/2024/52

Datum: 20. 9. 2024

Ministrstvo za notranje zadeve

Gp.mnz@gov.si

Zadeva: Mnenje glede ocene učinka na varstvo podatkov v zvezi s predlogom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osebni izkaznici (EVA:2024-1711-0010)

Spoštovani,

prejeli smo vaš dopis, s katerim ste nam v mnenje posredovali oceno učinka na varstvo podatkov v zvezi s predlogom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osebni izkaznici (EVA:2024-1711-0010)

* * *

1. Uvodoma

Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju: IP) pojasnjuje, da je po določbi prvega odstavka 35. člena Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov; v nadaljevanju: Splošna uredba) ocena učinka v zvezi z varstvom osebnih podatkov (v nadaljevanju: ocena učinka) potrebna, kadar „je možno, da bi [dejanje obdelave] lahko povzročil[o] veliko tveganje za pravice in svoboščine posameznikov“. Upravljavec podatkov mora nato oceniti tveganja za pravice in svoboščine posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, in opredeliti ukrepe, predvidene za zmanjšanje navedenih tveganj na sprejemljivo raven, ter dokazati skladnost s Splošno uredbo (sedmi odstavek 35. člena). Skladno s priporočili Evropskega odbora za varstvo podatkov (v nadaljevanju: EDPB), kot so navedena v smernicah o ocenah učinka¹ velja, da če je upravljavec podatkov štel, da so tveganja zadosti zmanjšana, se lahko glede na razlago prvega odstavka 36. člena Splošne uredbe ter uvodnih izjav (84) in (94) obdelava nadaljuje brez posvetovanja z nadzornim organom.

Upravljavec podatkov se mora posvetovati z nadzornim organom vedno, kadar ne najde zadostnih ukrepov za zmanjšanje tveganj na sprejemljivo raven (tj. so preostala tveganja še vedno visoka). Poleg tega se mora upravljavec posvetovati z nadzornim organom vedno, kadar je to potrebno v skladu s pravom države članice in/ali kadar mora v skladu z njim pridobiti predhodno dovoljenje nadzornega organa glede obdelave za izvajanje naloge, ki jo upravljavec izvede v javnem interesu, vključno z obdelavo v zvezi s socialno zaščito in javnim zdravjem (peti odstavek 36. člena). EDPB

¹ Smernice glede ocene učinka v zvezi z varstvom podatkov in opredelitve, ali je „verjetno, da bi [obdelava] povzročila veliko tveganje“, za namene Uredbe (EU) 2016/679, 17/SL, DS 248 rev.01; dostopno na: https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/Mednarodno_delovanje/wp248_rev.01_sl.pdf

poudarja še, da obveznost hrambe evidence ocene učinka in njenega posodabljanja ostaja, ne glede na to, ali je glede na raven preostalega tveganja posvetovanje z nadzornim organom potrebno ali ne.

IP pojasnjuje, da je po določbi drugega odstavka 36. člena Splošne uredbe nadzorni organ v roku do osmih tednov po prejemu zahteve za posvetovanje pisno svetuje upravljavcu, kadar je ustrezno, pa tudi obdelovalcu, in lahko uporabi katero koli pooblastilo iz člena 58. To obdobje se lahko ob upoštevanju kompleksnosti predvidene obdelave podaljša za nadaljnjih šest tednov.

Zakon o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 163/22; v nadaljevanju: ZVOP-2) v tretjem odstavku 24. člena določa, da **kadar se z zakonom določa obdelava osebnih podatkov, za katero je treba izdelati oceno učinka**, predlagatelj **predlogu zakona priloži oceno učinka** v skladu s 35. členom Splošne uredbe. Po proučitvi ocene učinka nadzorni organ poda mnenje glede obdelave osebnih podatkov, glede katerega se mora predlagatelj zakona opredeliti. Kadar ocene učinka ni treba izdelati, predlagatelj zakona opravi samo predhodno posvetovanje z nadzornim organom v skladu s 36. členom Splošne uredbe.

* * *

Na podlagi informacij, ki ste nam jih posredovali, vam v nadaljevanju na podlagi točke (a) tretjega odstavka 58. člena, v povezavi s 35. in 36. členom Splošne uredbe, 5. točko prvega odstavka 55. člena ZVOP-2 ter 2. členom Zakona o informacijskem pooblaščenču (ZInfP; Uradni list RS, št. 113/05, 51/07 – ZUstS-A) posredujemo naše neobvezno mnenje v zvezi s predloženo oceno učinka.

* * *

2. Pregled ocene učinka

2.1 Splošne ugotovitve

IP uvodoma poudarja, da je namen zakonodajnih ocen učinka, da se še pred oblikovanjem dokončnega besedila členov opravi pravočasne razmisleke o tem, kako ustrezno upoštevati temeljna načela varstva osebnih podatkov pri določanju besedila zakona. Te razmisleke (npr. kakšne namene zasledujemo, kateri nabor osebnih podatkov je potreben, kakšne varovalke moramo vključiti v zakon, ali bo šlo za povezovanje zbirk podatkov, določitev rokov hrambe ipd.) se opiše v oceni učinkov, jo pošlje IP v mnenje (t.i. predhodno posvetovanje) in na podlagi mnenja IP oblikuje (bolj) dokončno besedilo členov, ki gre lahko nato v medresorsko usklajevanje. Idealno je torej izdelava ocene učinka neke vrste pred-faza pred dokončnim oblikovanjem členov, včasih pa razumljivo zaradi nujnosti to poteka vzporedno s samim oblikovanjem zakonske ureditve.

Razlike med t.i. zakonodajnimi in projektnimi ocenami učinka glede varstva osebnih podatkov smo pojasnili na posebni podstrani o ocenah učinka, ki je je dostopna na:

<https://www.ip-rs.si/zakonodaja/reforma-evropskega-zakonodajnega-okvira-za-varstvo-osebni-podatkov/klju%C4%8Dna-podro%C4%8Dja-uredbe/ocena-u%C4%8Dinka-v-zvezi-z-varstvom-podatkov/#a4>

Proces priprave zakonodajnih ocen učinka in umeščenost teh smo pojasnili tudi v pregledni infografiki, ki je dostopna na:

https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/infografike/infografika%20-%20DPIA.pdf.

Posebej opozarjamo tudi na **zahteve drugega odstavka 6. člena ZVOP-2** glede sestavin, ki naj bi jih vsebovali zakoni, ki urejajo obdelave osebnih podatkov zaradi izvajanja zakonske obveznosti, javnega interesa ali izvajanja javne oblasti, in sicer:

(2) Obdelava osebnih podatkov v javnem sektorju in v zasebnem sektorju je zaradi izvajanja zakonske obveznosti, javnega interesa ali izvajanja javne oblasti v primerih iz točk c) in e) prvega odstavka ter drugega in tretjega odstavka 6. člena Splošne uredbe zakonita le, če obdelavo osebnih podatkov, vrste osebnih podatkov, ki naj se obdelujejo, kategorije posameznikov, na katere se ti osebni podatki nanašajo, namen njihove obdelave in rok hrambe osebnih podatkov ali rok za redni pregled potrebe po hrambi določa zakon. Če je mogoče, se v zakonu določijo tudi uporabniki osebnih podatkov, posamezna dejanja obdelave in postopki obdelave ter drugi ukrepi za zagotovitev zakonite, poštene in pregledne obdelave.

2.2 Formalni pregled celovitosti ocene učinka

IP je najprej pregledal predloženo oceno učinka z vidika njene celovitosti *smiselno* skladno s sedmim odstavkom 35. člena Splošne uredbe.

Ugotavljamo, da ocena učinka načeloma sledi metodologiji Vlade RS glede priprave zakonodajnih ocen učinka².

IP ugotavlja, da je v oceni učinka navedeno, da se s predlogom spremembe Zakona o osebnih izkaznicah določata dve novosti, in sicer:

1. **Določitev zakonske podlage za povezovanje evidence javnega sektorja z evidenco zasebnega sektorja** tako, da se evidenca izdanih osebnih izkaznic preko povezovalnega znaka registrske številka osebne izkaznice poveže z evidenco podjetja ali organizacije, registrirane za prenos poštnih pošiljk, trenutno je ta izvajalec poštnih storitev Pošta Slovenije, ki izvaja storitve vročitve in ima zagotovljene možnosti, da zajame podpis prek elektronske naprave.
2. **Podaljšanje roka hrambe prstnih odtisov oziroma prstnega odtisa** tako, da se prstna odtisa oziroma prstni odtis v evidenci izdanih osebnih izkaznic hranita oziroma hrani 15 dni od vročitve osebne izkaznice. ZOlk-1 v devetem odstavku 19. člena določa, da se prstna odtisa oziroma prstni odtis se v evidenci izdanih osebnih izkaznic hranita oziroma hrani do vročitve osebne izkaznice, vendar ne več kot 90 dni od datuma izdaje osebne izkaznice.

Ocena učinka je posledično tudi strukturirana tako, da obravnava omenjeni dve novosti.

Iz spremnega dopisa in iz samega predloga zakona pa je moč razbrati tudi druge predlagane spremembe, ki imajo vpliv na zagotavljanje varstva osebnih podatkov in sicer:

3. Obdelava podatkov, ki se obdelujejo v **elektronskem odložišču fotografij**, za namene izdaje osebne izkaznice (predlagani novi 13.b in 13.c člen).
4. Določba o obveznosti fotografa, da digitalno **fotografijo izbriše najkasneje naslednji delovni dan po izdaji potrdila o referenčni številki fotografije**.
5. **Rok, ki je določen za shranjevanje fotografij na elektronskem odložišču fotografij, se skrajša** (iz enega leta na dva meseca).

Priložena ocena učinka delno **obrnava le prvi dve točki, kar ni ustrezno**.

² https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/RAZNO/Metodologija%20zakonodajne%20ocene%20u%C4%8Dinkov_jul202.docx

2.3 Vsebinski pregled ocene učinka

Kot smo že uvodoma poudarili, je namen t.i. zakonodajnih ocen učinka, da se še pred oblikovanjem zakonskih določb analizira, kakšen bi bil vpliv na zagotavljanje temeljnih načel varstva osebnih podatkov, t.j. kakšna so tveganja predlaganih rešitev, ali so možni drugi enako učinkoviti ukrepi, katere so potrebne varovalke in tudi ali kakšne rešitve sploh niso spremenljiva zaradi prevelikega posega v ustavno zagotovljeno pravico do varstva osebnih podatkov. **Poudarek bi torej moral biti torej na tveganjih in ne zgolj na obrazložitvah predlaganih rešitev.** Zdi se, da priložena ocena učinka tega ne zasleduje, kar je zelo očitno na več mestih, kot npr. glede tveganj pri načelu omejitve hrambe³, kjer gre kvečjemu za obrazložitev razlogov, ne pa za analizo, kakšna so tveganja zaradi podaljšanja roka hrambe:

2.5 Kakšen učinek ima predpis na zasledovanje načela omejitve hrambe – določenosti rokov hrambe?
--

POZITIVEN / NEGATIVEN / NIMA UČINKA (ustrezno označite)

<i>Gre za sorazmernost s časovnega vidika – kateri je najkrajši možni rok, ki omogoča doseganje zastavljenih ciljev. Roki hrambe morajo biti opredeljeni dovolj določno (ne npr. „dokler je to potrebno“ ali „trajno“ – če to ni posebej utemeljeno in izjemoma). Ko natančnega roka ni mogoče določiti, se opredeli kriterije, ki na to vplivajo (npr. do preklica privolitve, x let po prenehanju obveznosti ipd.). Po dosegu namena oziroma po preteku zakonsko ali drugače določenega roka je treba osebne podatke izbrisati, uničiti ali anonimizirati. Iz zakona mora jasno izhajati kdo od morebitnih skupnih upravljavcev je pristojen za izbris. Prav tako je treba že v fazi snovanja predpisa razmisliti, kako bo upravljavec dobil podatke, ki mu bodo omogočali odločiti o izbrisu, če s temi podatki ne razpolaga sam upravljavec.</i>
--

Obrazložitev:

Da se zagotovi namen poenostavitve in pospešitve postopka evidentiranja vloge pri reklamacijah osebnih izkaznic, kar je zlasti pomembno zaradi reklamacij na strani izvajalca, in reklamacij, ko državljani vloge oddajo na oddaljenih konzularnih predstavništvi v tujini, zlasti zaradi zmanjševanja stroškov državljanov, se določa, da se prstni odtisi v evidenci osebnih izkaznic hranijo 15 dni od vročitve osebne izkaznice. Rok hrambe je določen, prav tako je zagotovljeno avtomatsko brisanje prstnih odtisov. Evidenca je tehnično omejena na način, da ne omogoča vnosa dodatnih podatkov.
--

Naloga predlagatelja je, da se v oceni učinka glede varstva osebnih podatkov primarno ukvarja s tveganji in ne prednostni določene rešitve (seveda z vidika temeljnih načel varstva osebnih podatkov). Navedeno je zelo očitno že tudi iz samega zaključnega poglavja ocene učinka (»Povzetek in zaključki«), kjer so navedene zgolj in samo prednosti predlaganih ureditev ne pa, kaj predlagane ureditve pomenijo za spoštovanje temeljnih načel varstva osebnih podatkov in kako so ta tveganja obvladovana.

V nadaljevanju podajamo stališča po zgoraj naštetih sklopih predlaganih sprememb, ki imajo vpliv na varstvo osebnih podatkov.

Ad 1 - Povezovanje

Novost predloga zakona je določitev zakonske podlage za povezovanje evidence javnega sektorja z evidenco zasebnega sektorja tako, da se evidenca izdanih osebnih izkaznic preko povezovalnega znaka registrske številke osebne izkaznice poveže z evidenco podjetja ali organizacije, registrirane

³ Glej ad 2 za podrobnejšo razlago, kakšna bi morala biti analiza tveganj v povezavi s podaljšanim rokom hrambe.

za prenos poštних pošiljk; trenutno je ta izvajalec poštних storitev Pošta Slovenije, ki izvaja storitve vročitve in ima zagotovljene možnosti, da zajame podpis prek elektronske naprave. Kot ste pojasnili je Pošta Slovenije, ki na navedeni pravni podlagi po pogodbi izvaja prenos poštних pošiljk s potnimi listi in osebnimi izkaznicami, tehnično, vse od vzpostavitve centralizirane izdelave osebnih izkaznic 20. 6.1998, že povezana z evidenco izdanih osebnih izkaznic.

Kot je pojasnjeno v oceni učinka trenutna zakonska podlaga in tehnična povezava za poenostavitve pri evidentiranju vročanja nista zadostni, saj omogočata zgolj evidentiranje *prevzema poštne pošiljke s strani izvajalca* za potrebe sledljivosti, ne pa tudi *prevzem podatka o izvedeni vročitvi* iz evidence Pošte Slovenije v evidenco izdanega identifikacijskega dokumenta. Predvideno je, da se iz evidence podjetja ali organizacije, registrirane za prenos poštних pošiljk, v evidenco izdanih osebnih izkaznic pošlje podatek o datumu vročitve in podpis osebe, ki ji je bila osebna izkaznica vročena na ozemlju Republike Slovenije (predlagani 11. odstavek 19. člena).

ZVOP-2 je na novo uredil pogoje za povezovanje in sicer 87. člen ZVOP-2 določa potrebnost izrecne zakonske podlage za določene zbirke osebnih podatkov, med katerimi sicer ni razbrati zbirke podatkov evidence izdanih osebnih izkaznic, vendar pa je v primeru povezovanja uradnih evidenc ali javnih knjig glede na ustaljeno prakso v zakonu predvsem potrebno določiti:

- povezovalni znak,
- namen povezovanja
- upravljavca (-e) povezanih evidenc ter
- katere podatke se iz povezane (-ih) zbirke pridobi.

Ugotavljamo, da so v predlaganih določbah te zahteve **upoštevane**.

Kar se pa tiče **obravnave tveganj** v povezavi s to določbo, pa ugotavljamo naslednje.

Cilj predlagane spremembe zakona je **poenostavitev v postopku pridobitve identifikacijskega dokumenta**. Z odpravo administrativne ovire, torej nadomestitvijo uporabe papirnatih vročilnic za potrjevanje vročitve na pošti s prenosom datuma vročitve in podpisa zajetega preko podpisne naprave iz evidence Pošte Slovenije neposredno v uradno evidenco, v kateri je bil opravljen sprejem vloge za osebni dokument (v evidenco osebnih izkaznic), naj bi se razbremenile upravne enote in pošta. Hkrati pa prevzemanje podatkov tudi omogoča, da je informacija o vročitvi vnesena v evidenco v najkrajšem možnem času. Z zakonom se predlaga, da se rešitev, po kateri mora prejemnik osebnega dokumenta vročitev tega potrditi s fizičnim podpisom, **opravi preko elektronskega zajema podpisa na način in s tehnologijo, s katero Pošta Slovenije že razpolaga (npr. pri vročanju paketov)**.

Menimo, da je to glavno tveganje pri tej točki, katerega vsebinske analize pa nismo zasledili – navedene so prednosti takšne spremembe, v oceni učinka pa bi morali analizirati, **ali takšna sprememba pri vročanju prinaša kakšna dodatna ali povečana tveganja z vidika varstva osebnih podatkov**, npr. ali je takšen način vročanja lahko pravno sporen, ali lahko pride do večjih težav z dokazovanjem vročanja, ali se zaradi tega lahko poveča verjetnost, da bo osebni identifikacijski dokument vročen napačni osebi ipd., ter možne ukrepe za obvladovanje teh tveganj na zakonski ravni⁴.

Ad 2 - podaljšanje roka hrambe prstnih odtisov oziroma prstnega odtisa

Veljavni ZOlk-1 v devetem odstavku 19. člena določa, da se prstna odtisa oziroma prstni odtis v evidenci izdanih osebnih izkaznic hranita oziroma hrani **do vročitve osebne izkaznice**, vendar ne več kot 90 dni od datuma izdaje osebne izkaznice.

⁴ Primerna točka za tovrstno analizo je glede na vašo strukturo točke 2.4. – načeločnosti podatkov.

Zaradi zmanjševanja stroškov državljanov, poenostavitve in pospešitve postopka evidentiranja vloge za izdajo osebne izkaznice predlog zakona določa, da se prstna odtisa oziroma prstni odtis se v evidenci izdanih osebnih izkaznic hranita oziroma hrani **15 dni od vročitve osebne izkaznice** oziroma najkasneje 90 dni od izdaje osebne izkaznice. Zagotovljeno bo avtomatično brisanje podatkov po tem roku. Po brisanju naj bi se biometrični podatki hranili izključno na pomnilniškem mediju (čipu) individualne osebne izkaznice, kot to že velja.

Absolutni rok za brisanje podatkov (ne več kot 90 dni od datuma izdaje osebne izkaznice) torej ostaja isti, podaljšuje pa se rok, ki je vezan na vročitev osebne izkaznice.

Kot razumemo iz predloga zakona je razlog za to spremembo predvsem cilj, da bi slednje pristojnemu organu **v primeru reklamacije osebne izkaznice zaradi napake pristojnega organa** omogočalo novo izdajo brez ponovne prisotnosti stranke, kar je še posebej pomembno za vloge, sprejete v tujini, kjer gre za večje geografske oddaljenosti strank od pristojnega organa. **Zaradi možne napake pristojnega organa se torej predlaga podaljšanje roka hrambe biometričnih podatkov za vse državljane z osebnimi izkaznicami.**

Glede rokov hrambe ostajamo na stališčih^{5,6} kot smo že pojasnili v mnenjih pri usklajevanju sprememb zakona v letu 2020, kjer smo opozarjali, da **gre za veliko tveganje glede na redke situacije, ki bi terjale tak rok hrambe**. Že v takratnem usklajevanju ste spremenili zadevni člen tako, da določa hrambo prstnih odtisov do vročitve osebne izkaznice in ne več 15 dni po vročitvi, ostal pa je 90-dnevni rok od izdaje izkaznice, kot naj bi to določala tudi Uredba 2019/1157/EU. Še vedno opozarjamo, da si nobena država ne more privoščiti, da bi nepooblaščen osebe pridobile prstne odtise velikega deleža njenih državljanov in je resnost tveganja ne samo visoka, temveč izjemno visoka, s tem pa je tudi skupna raven tveganja visoka - ključni in najbolj učinkoviti ukrep za obvladovanje tega tveganja je minimizacija roka hrambe. **Razlogi za kakršno koli podaljševanje roka hrambe morajo biti trdni in utemeljeni, predvsem pa sorazmerni glede na negativne posledice, ki jih daljša hramba pomeni za vse državljane.**

Tekom usklajevanj v letu 2020 smo poudarili⁷, da »*Če predlagatelj vztraja, da navedeni razlog, t.j. morebitne reklamacije osebne izkaznice državljanov, ki stalno prebivajo v tujini in so oddaljeni od diplomatskega predstavništva ali konzulata Republike Slovenije, (posledično ponovni zajem prstnih odtisov) osebne izkaznice zanje pomeni visoke dodatne stroške (npr. stroški ponovne letalske karte) – pri čemer gre po podatkih predlagatelja zgoj za 104 primere v letu 2018 - odtehta 90-dnevni rok hrambe prstnih odtisov velikega števila državljanov z osebnimi izkaznicami, potem bo moral predlagatelj prevzeti vso odgovornost v primeru morebitne zlorabe tako velike baze posebej občutljivih osebnih podatkov (prstnih odtisov), kar ima lahko trajne posledice za državljane. Ponovno poudarjamo, da gre za zelo visoka tveganja z vidika resnosti, saj si nobena država ne more privoščiti, da bi nepooblaščen osebe pridobile prstne odtise velikega deleža njenih državljanov.*

Dodatnih razlogov, v čem so se okoliščine toliko spremenile, da je je ponovno treba uvajati 15-dnevni rok – torej predlog, ki je **bil črtan** v letu 2020/2021, v oceni učinka nismo zasledili, s čimer ga ni mogoče podpreti. **V oceni učinka tudi nismo zasledili resne analize tveganj podaljšanja tega roka na varstvo osebnih podatkov, še več: v točki 2.5. ocene učinka (str. 9) je navedeno, da**

⁵ [https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/priporobe/2020/MNZ_Predlog%20sprememb%20Zakona%20o%20osebni%20izkaznicah%20-%20A1esti%20krog_jun2020_\(M\).pdf](https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/priporobe/2020/MNZ_Predlog%20sprememb%20Zakona%20o%20osebni%20izkaznicah%20-%20A1esti%20krog_jun2020_(M).pdf)

⁶ [https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/priporobe/2020/MNZ_Predlog%20sprememb%20Zakona%20o%20osebni%20izkaznicah%20-%20DODATNO_jul2020_\(M\).pdf](https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/priporobe/2020/MNZ_Predlog%20sprememb%20Zakona%20o%20osebni%20izkaznicah%20-%20DODATNO_jul2020_(M).pdf)

⁷ [https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/priporobe/2020/MNZ_Predlog%20sprememb%20Zakona%20o%20osebni%20izkaznicah%20-%20Detriti%20krog_jun2020_\(M\).pdf](https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/priporobe/2020/MNZ_Predlog%20sprememb%20Zakona%20o%20osebni%20izkaznicah%20-%20Detriti%20krog_jun2020_(M).pdf)

»NIMA UČINKA«. Kako je možno, da podaljšanje roka hrambe biometrijskih podatkov za praktično vse državljane nima učinka na varstvo osebnih podatkov?

Ad 3 – Obdelava podatkov, ki se obdelujejo v elektronskem odložišču fotografij, za namene izdaje osebne izkaznice (predlagani novi 13.b in 13.c člen⁸)

Predloga zakona vzpostavlja register e-fotografov (13.b člen) in izrecno opredeljuje podatke, ki se obdelujejo v elektronskem odložišču fotografij za namene izdaje osebne izkaznice (13.c člen).

Kot smo uvodoma izpostavili ocena učinka ne obravnava teh vprašanj, čeprav gre za nove določbe, ki se nanašajo na obdelavo osebnih podatkov tako fotografov, kot državljanov. Ocena učinka je zato pomanjkljiva in bi morala v tem delu obravnavati oceno sorazmernosti in utemeljitev predlaganega nabora podatkov, ki se vodijo o v registru e-fotografov ter morebitna tveganja glede preostalih temeljnih načel varstva osebnih podatkov.

Ad 4 - Določba o obveznosti fotografa, da digitalno fotografijo izbriše najkasneje naslednji delovni dan po izdaji potrdila o referenčni številki fotografije (tretji odstavek novega 13.c člena)

Predlagani 13.c člena fotografom prepoveduje popravljanje in spreminjanje podobe obraza ter brisanje fotografije najkasneje naslednji delovni dan po izdaji potrdila o referenčni številki fotografije.

Glede na ugotovitve iz nadzorov menimo, da predlagana rešitev lahko omogoča boljše varstvo osebnih podatkov posameznikov, pri čemer pa je morda v zakonskem besedilu treba bolj jasno navesti, da fotograf digitalno fotografijo izbriše *pri sebi* in seveda ne iz elektronskega odložišča.

Prav tako glede na ugotovitve iz nadzora menimo, da bi bilo dobro biti bilj jasen, kateri podatki se obdelujejo na podlagi zakona in kateri na podlagi privolitve posameznika. Kot namreč razumemo na izobraževanju »Elektronski prenos fotografije«, ki ga izvaja Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, udeleženci v vednost prejmejo pojasnila, da zbiranje imena in priimka stranke ni nujno za obdelavo osebnih podatkov v aplikaciji e-Fotograf, zato morajo za obdelavo teh dveh podatkov zagotoviti posameznikovo privolitev v obdelavo teh podatkov.

Prav tako menimo, da bi bilo treba **analizirati tveganje glede načela preglednosti po 13. členu Splošne uredbe** – ali in kako so posamezniki, ki se gredo fotografirati, obveščeni o obdelavi osebnih podatkov po 13. členu Splošne uredbe in glede na analizo stanja predvideti ustrezne določbe, če so potrebne. Za informiranje mora poskrbeti upravljavec osebnih podatkov – glede obdelave podatkov sklopu elektronskega odložišča fotografij je to resorno ministrstvo. Informacije o obdelavi osebnih podatkov so lahko sestavni del ali priloga potrdila o referenčni številki fotografije.

Ad 5 - Določba o obveznosti fotografa, da digitalno fotografijo izbriše najkasneje naslednji delovni dan po izdaji potrdila o referenčni številki fotografije

V spremnem dopisu oz. v oceni učinka je navedeno, da se lahko skladno z veljavno zakonodajo za izdajo osebne izkaznice uporabi tudi fotografija v digitalni obliki, ki se hrani v evidenci izdanega drugega uradnega identifikacijskega dokumenta, če kaže pravo podobo državljana, in da predlagatelj ocenjuje, da se lahko rok, ki je določen za shranjevanje fotografij na elektronskem odložišču fotografij, skrajša (iz enega leta na dva meseca). Podana je ocena, da je rok dveh mesecev

⁸ Pri določbah novega 13.a člena ni videti pomembnejšega vpliva na temeljna načela varstva osebnih podatkov.

ustrezen, saj državljanu omogoča dovolj časa za vložitev vloge od dneva fotografiranja, **ni pa podrobnejše analize učinka na posameznike ne razlogov, zakaj se ta rok skrajšuje.**

Po eni strani je sicer krajši rok hrambe podatkov o posameznikih ena najboljših varovalk z vidika zlorab osebnih podatkov, po drugi strani pa je lahko daljši rok hrambe v interesu posameznika, saj ima s tem manj stroškov in porabe časa, ker lahko isto digitalno fotografijo uporabi tudi za druge dokumente. Verjetnost, da nekomu poteče več dokumentov v okviru dveh mesecev, je prav gotovo precej manjša, kot če govorimo o letu dni. Ne moremo se znebiti vtisa, da gre za določbo, ki je bila pripravljena zato, da ponudi nekaj več (ali v zameno) fotografom, ki jih, kolikor smo seznanjeni, skrbi možnost fotografiranja mimo njih (neposredno pri uradni osebi), saj se bodo ob krajšem roku veljavnosti digitalnih fotografij stranke morale pri njih oglasiti bolj pogosto. **Karkoli je že razlog predlaganega spremembe naj bo jasno naveden, analiziran in obrazložen** – temu sedaj ni tako.

3. Zaključno

IP zaključno ugotavlja, da je priložena ocena učinka na varstvo osebnih podatkov **pomanjkljiva** in zato **neustrezna**, saj ne obravnava vseh področij, kjer bodo imele predlagane spremembe vpliv na raven zagotavljanja varstva osebnih podatkov, na tistih, ki jih obravnava, pa fokus ocene učinka evidentno ni na analizi tveganj, temveč bolj ali manj obrazložitvah predlaganih rešitev. Ocena učinka bi morala biti dopolnjena tako, da obravnava vse predlagane rešitve, ki imajo vpliv na varstvo osebnih podatkov in se pri tem osredinijo na oceno tveganj, ki jih te rešitve prinašajo.

S spoštovanjem,

dr. Jelena Virant Burnik,
Informacijska pooblaščenka

Pripravil:

mag. Andrej Tomšič,
namestnik informacijske pooblaščenke